

Motion till riksdagen

1988/89:N308

av Ulla Orring (fp)

Statliga insatser för gruvnäringen

Naturresursbaserade verksamheter har historiskt haft en viktig roll för Norrlands utveckling. Deras relativa betydelse har emellertid reducerats under senare år på grund av förändrade konjunkturer. Det är skogen, jorden och malmen som står för den naturresursbaserade verksamheten.

I dag återfinns ca 15 % av de sysselsatta i Norrland i denna verksamhet. Motsvarande för riket är 9,9 %. I Norrlands inland motsvarar verksamheten t.o.m 19,6 %.

Särskilt gruvnäringens framväxt i Norr- och Västerbotten har varit en viktig del i den industriella utvecklingen i norr.

Gruv- och mineralnäringens regionala betydelse och statens intressen måste även fortsättningsvis garantera en statlig satsning, med hänsyn till att både företagsekonomiska och regionalpolitiska insatser bör styra verksamheten.

● Om vi skall kunna behålla konkurrenskraften internationellt måste även effektivisering och sänkning av kostnaderna tillgripas. Prospektering av ytterligare geografiska områden och fler metaller, t.ex. volfram och nickel, samt även industrimineraler är även framkomliga vägar för att säkra näringen.

En kraftig satsning på forskning och utveckling med bl.a. Uminova i Umeå samt STU kan visa sig vara betydelsefull. Det behövs också en ökad samverkan med SGU som den verkställande myndigheten.

En förutsättning för en uthållig och konkurrenskraftig gruv- och mineralindustri utgör prospekteringsinsatserna. Men om den svenska prospekteringen skall bli framgångsrik krävs ökad kännedom om berggrunden. Behov finns av en betydligt snabbare och mer omfattande geologisk karteringsverksamhet.

Från det att en fyndighet upptäcks till dess att den kan börja utvinnas tar det ungefär 10 år. Det borde vara en självklarhet att prospekteringen är uthållig och långsiktigt inriktad. Samhällsekonomiskt måste det vara billigare allrahelst om insatserna ger upphov till nya gruvor och fler arbetstillfällen. Det är en bättre färdriktning än att behöva satsa på olika ekonomiska krispaket när nedläggning och strukturförändringar hotar. Den socialdemokratiska regeringen har inte varit förutseende vad gäller att satsa mer på kartering.

Av riksdagens revisorerers rapport framgår att utfallet av de statliga prospekteringsinsatserna under de senaste tolv åren inte varit tillfredsställande. Det gäller NSG:s prospekteringsverksamhet, som hittills inte lett till att

någon ny fyndighet kommit till exploatering. Brister konstateras även för baskarteringen vid SGU.

Mot. 1988/89
N308

Geologiska kartor i skala 1:50000 saknas över stora delar av Västerbottens län. Kartor över det viktigaste prospekteringsområdet Skelleftefältet och dess randzon skulle med fördel kunna utföras av SGAB om uppdraget överlämnades till företaget. Så har dock inte skett av skilda skäl. Prospekteringsarbetet försvåras av denna brist. SGAB finns i Malå och skulle därigenom kunna stärka sin verksamhet i inlandskommunen. Men SGU borde lämna fler uppdrag till SGAB att för SGU:s räkning framställa berggrunds- och kvartärgeologiska kartor över området.

I Malå finns, förutom SGAB – ett företag med stor kunskap inom geologi/mineralogi – även ett riksarkiv för borrhärdar. Riksdagen har avsatt 3,5 milj.kr. för dess upprättande. Chefen för borrhärdarkivet bör av självklara skäl vara placerad i Malå och ej i Uppsala som nu är fallet.

Malå är en liten kommun i Västerbotten belägen mitt i det s.k. Skelleftefältet, Västerbottens bergslag. Samhället är uppbyggt kring gruvhantering och omgivet av gruvor där koppar, zink, nickel m.m. bryts.

Länets mineraljakt är för närvarande under omorganisation och kommer att på nytt starta 1989.

Lämplig ny lokalisering av mineraljaktens kontor vore i Malå, kopplat till ett mineralcentrum.

Arbetsförmedlingen och LAN i Malå startade hösten 1988 en utbildning med kurser i geologi/mineralogi, stenarbetning och design. Borrhärdarkivet kommer att vara tillgängligt för t.ex. forskare som därmed erbjuds möjligheter att studera bergmaterial från hela landet.

Det finns många skäl för att stärka verksamheten i Malå genom att bilda ett Mineralcentrum i Malå. Verksamheten skulle bli en viktig regionalpolitisk satsning och framför allt stärka den lokala arbetsmarknaden. Men Malå mineralcentrum skulle även utgöra ett naturligt centrum för kunskap och utveckling inom mineralprospektering, mark-, vatten- och bergundersökningar.

Sammanfattningsvis får inte staten dra ner sina ambitioner att finna nya malmer, som kan utvinna. Västerbotten är ett mineralrikt län och där finns förutsättningar även i framtiden för en stabil gruvnäring.

Hemställan

Med anledning av det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen framförts om prospektering och kartering och en breddning av uppdragsgivning som även omfattar SGAB, vad avser karteringsarbeten,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att chefstjänsten för det nationella borrhärdarkivet i Malå även skall placeras i Malå,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna om en utredning angående förutsättningarna för en utveckling av verksamheten i Malå till ett Mineralcentrum och stöd till detta centrum inom ramen för länsanslagen.

Mot. 1988/89
N308

Stockholm den 25 januari 1989

Ulla Orring (fp)